C/2026/3932

1.9.2026

ZALECENIE RADY

z dnia 10 lipca 2026 r.

w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Niderlandów

(C/2026/3932)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 ([1]), w szczególności jego art. 3 ust. 3,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania ([2]), w szczególności jego art. 6 ust. 1,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Rozporządzenie (UE) 2024/1263 określa cele ram zarządzania gospodarczego, jakimi są wspieranie zdrowych i stabilnych finansów publicznych oraz zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu i odporności poprzez reformy i inwestycje, a także zapobieganie nadmiernym deficytom budżetowym. Rozporządzenie stanowi, że Rada i Komisja prowadzą wielostronny nadzór w kontekście europejskiego semestru zgodnie z celami i wymogami określonymi w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Europejski semestr obejmuje, w szczególności, formułowanie zaleceń dla poszczególnych krajów i nadzór nad ich wdrażaniem.

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (Dz.U. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

(2) W dniu 25 listopada 2025 r. Komisja przyjęła opinię w sprawie projektu planu budżetowego Niderlandów na 2026 r. Tego samego dnia, działając na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, Komisja przyjęła sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania na 2026 r., w którym wskazała Niderlandy jako jedno z państw członkowskich, w przypadku których potrzebna będzie szczegółowa ocena sytuacji. Komisja przyjęła również zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro, zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie kapitału ludzkiego w Unii Europejskiej oraz wniosek dotyczący wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2026 r., w którym przeanalizowano wdrażanie wytycznych dotyczących zatrudnienia i zasad Europejskiego filaru praw socjalnych. Rada przyjęła zalecenie w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro ([3]) w dniu 21 kwietnia 2026 r., a wspólne sprawozdanie o zatrudnieniu i zalecenie w sprawie kapitału ludzkiego – w dniu 9 marca 2026 r.

(3) W dniu 29 stycznia 2025 r. Komisja opublikowała Kompas konkurencyjności – strategiczne ramy mające na celu zwiększenie globalnej konkurencyjności Unii w ciągu najbliższych pięciu lat. Wskazano w nim trzy wymogi transformacyjne, tzn. innowacje, dekarbonizację i konkurencyjność oraz bezpieczeństwo, które stanowią podstawowe filary zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Odkąd opublikowano Kompas konkurencyjności, jest on wykorzystywany jako podstawa prac w ramach europejskiego semestru, co pozwala zapewnić spójność polityk gospodarczych państw członkowskich ze strategicznymi celami UE i stworzyć jednolite podejście do zarządzania gospodarczego, które wspiera zrównoważony wzrost, innowacje i odporność w całej Unii.

(4) W 2026 r. europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej nadal przebiega równolegle z ostatnim etapem wdrażania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) ([4]). Plany odbudowy i zwiększania odporności (RRP), wraz z finansowaniem w ramach polityki spójności, mają zasadnicze znaczenie dla realizacji priorytetów politycznych w ramach europejskiego semestru, ponieważ w planach tych miały znaleźć się rozwiązania umożliwiające skuteczne sprostanie wszystkim wyzwaniom wskazanym w odpowiednich zaleceniach dla poszczególnych krajów wydanych w ostatnich cyklach lub znacznej części tych wyzwań, a w programach finansowanych w ramach europejskiej polityki spójności wymagano uwzględnienia zaleceń dla poszczególnych krajów. W związku ze zbliżającym się zakończeniem funkcjonowania RRF niezwykle ważne jest utrzymanie reform i inwestycji wspieranych i realizowanych w ramach RRF, w szczególności tych, które przyczyniają się do sprostania wyzwaniom wskazanym w zaleceniach dla poszczególnych krajów, a także wykorzystanie tych reform i inwestycji jako podstawy do dalszych działań.

(5) W dniu 3 czerwca 2026 r. Komisja opublikowała sprawozdanie krajowe na 2026 r. dotyczące Niderlandów. Oceniła w nim postępy Niderlandów we wdrażaniu zaleceń dla tego kraju z 2025 r. oraz podsumowała realizację RRP przez Niderlandy. Na podstawie tej analizy w sprawozdaniu krajowym wskazano najpilniejsze wyzwania, przed którymi stoją Niderlandy. Oceniono w nim również postępy Niderlandów we wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych oraz w realizacji głównych celów Unii dotyczących zatrudnienia, umiejętności oraz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego, a także postępy w realizacji celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju.

([3]) Dz.U. C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/2434/oj.
([4]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

(6) Komisja przeprowadziła szczegółową ocenę sytuacji dla Niderlandów na podstawie art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011. Główne ustalenia z oceny podatności Niderlandów na zagrożenia makroekonomiczne, którą służby Komisji przeprowadziły do celów tego rozporządzenia, opublikowano w dniu 20 maja 2026 r. ([5]). W dniu 3 czerwca 2026 r. Komisja stwierdziła, że w Niderlandach nie występują już zakłócenia równowagi makroekonomicznej. W szczególności podatność na zagrożenia związana z wysokim poziomem zadłużenia gospodarstw domowych, rynkiem mieszkaniowym i dużą nadwyżką obrotów bieżących, która utrzymuje się od lat, ostatnio się zmniejszyła. Duża nadwyżka obrotów bieżących nieco spadła w ostatnim czasie, a jej część ma charakter strukturalny, ponieważ Niderlandy pełnią rolę kluczowego europejskiego ośrodka handlowego i działa tam wiele przedsiębiorstw wielonarodowych. Jednocześnie, z perspektywy oszczędności i inwestycji, spadek nadwyżki wynika z faktu, że popyt krajowy był głównym czynnikiem niedawnego wzrostu realnego PKB, a popyt rósł szybciej niż w pozostałej części strefy euro, choć z niższych poziomów. Nie przewiduje się wzrostu nadwyżki obrotów bieżących w tym ani w przyszłym roku. Ceny nieruchomości mieszkalnych nadal wyraźnie rosną w warunkach zmniejszonej podaży mieszkań. Zadłużenie gospodarstw domowych wyrażone jako odsetek PKB ponownie spadło w 2025 r., choć wolniej niż wcześniej, ponieważ wielkość zaciąganych pożyczek rosła ze względu na niższe stopy procentowe. Zadłużenie gospodarstw domowych może się ustabilizować w nadchodzących latach, a ryzyko związane z wysokim zadłużeniem tego typu jest częściowo łagodzone przez wysoki odsetek kredytów hipotecznych o stałym oprocentowaniu. Wprowadzono pewne środki z zakresu polityki w celu zwiększenia podaży mieszkań, a najnowszy rządowy program inwestycji, w tym w mieszkalnictwo, mógłby przyczynić się do zmniejszenia nadwyżki obrotów bieżących w perspektywie średnioterminowej. W przyszłości skuteczne zwiększenie podaży mieszkań i rozwiązanie problemu bodźców podatkowych sprzyjających zakupom nieruchomości mieszkalnych finansowanym długiem mogłoby pomóc obniżyć ceny nieruchomości mieszkalnych i trwale zmniejszyć zadłużenie gospodarstw domowych, a zwiększenie inwestycji krajowych pomogłoby jeszcze bardziej zmniejszyć nadwyżkę obrotów bieżących. Europejski semestr zapewni ramy monitorowania postępów w zakresie reform mieszkaniowych.

(7) W dniu 10 lipca 2026 r. Rada, na podstawie oceny i zalecenia Komisji, przyjęła zalecenie w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Niderlandów z kwietnia 2026 r. ([6]). Plan, przedłożony na podstawie art. 15 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2024/1263, obejmuje okres lata 2026–2030 i przewiduje dostosowanie fiskalne rozłożone na cztery lata. Rada zaleciła następujące maksymalne stopy wzrostu wydatków netto: 4,7 % w 2026 r., 3,5 % w 2027 %, 3,1 % w 2028 r., 3,5 % w 2029 r. oraz 3,7 % w 2030 r., co odpowiada maksymalnym skumulowanym stopom wzrostu obliczonym przez odniesienie do roku bazowego 2025, wynoszącym: 4,7 % w 2026 r., 8,4 % w 2027 r., 11,7 % w 2028 r., 15,6 % w 2029 r. oraz 19,9 % w 2030 r. Zalecenie to zastąpiło zalecenie z dnia 21 stycznia 2025 r. ([7]). Określone w nim maksymalne stopy wzrostu wydatków netto na 2025 r., a mianowicie 3,5 % rocznie i 10,4 % łącznie w odniesieniu do roku bazowego 2023, pozostają jednak istotne dla oceny zgodności do 2025 r. włącznie.

(8) Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie i jej reperkusje stanowią dla Unii Europejskiej wyzwanie egzystencjalne. Komisja zwróciła się do państw członkowskich, aby wystąpiły o uruchomienie w skoordynowany sposób krajowej klauzuli wyjścia przewidzianej w pakcie stabilności i wzrostu w celu wsparcia działań UE na rzecz szybkiego i znacznego zwiększenia wydatków na obronę ([8]), a Rada Europejska pozytywnie odniosła się do tej propozycji w dniu 6 marca 2025 r. Państwa członkowskie nadal mogą, w dowolnym momencie do 2028 r., wystąpić z wnioskiem o uruchomienie krajowej klauzuli wyjścia, jeżeli spełniają kryteria określone w art. 26 rozporządzenia (UE) 2024/1263.

([5]) SWD(2026) 140 final.
([6]) Zalecenie Rady z dnia 10 lipca 2026 r. w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Niderlandów (Dz.U. C, C/2026/3912, 1.9.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/3912/oj).
([7]) Zalecenie Rady z dnia 21 stycznia 2025 r. w sprawie wyznaczenia ścieżki wydatków netto Niderlandów (Dz.U. C, C/2025/648, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/648/oj).
([8]) Komunikat Komisji, „Uwzględnianie wyższych wydatków na obronność zgodnie z paktem stabilności i wzrostu", Bruksela, 19 marca 2025 r., C(2025) 2000 final.

(9) W dniu 14 kwietnia 2026 r. Niderlandy przedłożyły swoje roczne sprawozdanie z postępów za 2026 r. ([9]) zawierające informacje na temat przestrzegania zalecanych maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto oraz stanu realizacji reform i inwestycji ukierunkowanych na główne wyzwania wskazane w zaleceniach krajowych w ramach europejskiego semestru. Roczne sprawozdanie z postępów odzwierciedla również półroczną sprawozdawczość Niderlandów z postępów w realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z art. 27 rozporządzenia (UE) 2021/241.

(10) Wzrost realnego PKB w 2025 r. wyniósł 1,8 %, a inflacja HICP – 3,3 %. Według prognozy Komisji z wiosny 2026 r. realny PKB wzrośnie o 1,0 % w 2026 r. i o 1,1 % w 2027 r., a inflacja HICP wyniesie 3,2 % w 2026 r. i 2,5 % w 2027 r.

(11) Według danych Eurostatu ([10]) deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych Niderlandów wzrósł z 0,7 % PKB w 2024 r. do 1,6 % PKB w 2025 r. Wzrost deficytu w 2025 r. odzwierciedla głównie rosnące wydatki bieżące i inwestycje publiczne oraz strukturalne cięcia podatku dochodowego od osób fizycznych. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych do daty granicznej prognozy deficyt przewidziany w prognozie Komisji z wiosny 2026 r. ma wynieść 2,5 % PKB w 2026 r. i 1,9 % w 2027 r. Wzrost deficytu w 2026 r. odzwierciedla głównie tymczasowy wpływ reformy wojskowego systemu emerytalnego, która wymaga przesunięcia około 0,7 % PKB z zasobów państwowych do prywatnego funduszu emerytalnego.

(12) Z szacunków Komisji wynika, że w 2025 r. kurs polityki fiskalnej ([11]), który obejmuje wydatki finansowane zarówno ze środków krajowych, jak i unijnych, był ekspansywny, na poziomie 0,8 % PKB. Prognozuje się, że będzie on zasadniczo neutralny zarówno w 2026 r., jak i 2027 r.

(13) Według danych Eurostatu ([12]) dług sektora instytucji rządowych i samorządowych Niderlandów wzrósł z 43,8 % PKB na koniec 2024 r. do 44,4 % PKB na koniec 2025 r. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych w dacie granicznej prognozy relacja długu do PKB przewidziana w prognozie Komisji z wiosny 2026 r. ma wzrosnąć do 46,9 % do końca 2026 r. i pozostać zasadniczo stabilna na poziomie 47,0 % do końca 2027 r. Wzrost w 2026 r. odzwierciedla głównie pożyczki udzielone TenneT, niderlandzkiemu operatorowi systemu przesyłowego energii elektrycznej, oraz EBN, państwowemu przedsiębiorstwu energetycznemu.

(14) Według danych Eurostatu ([13]) całkowite wydatki obronne sektora instytucji rządowych i samorządowych w Niderlandach wyniosły w 2025 r. 1,7 % PKB. Na podstawie prognozy Komisji z wiosny 2026 r. przewiduje się, że iw 2026 r. wyniosą 1,9 % ([14]).

([9]) Roczne sprawozdania z postępów za 2026 r. są dostępne na stronie: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([10]) Eurostat-Euro Indicators [Wskaźniki dotyczące euro, Eurostat], 22 kwietnia 2026 r.

([11]) Kurs polityki fiskalnej jest zdefiniowany jako miara rocznej zmiany sytuacji budżetowej sektora instytucji rządowych i samorządowych. Służy on do oceny impulsu dla gospodarki wynikającego z polityk fiskalnych, zarówno tych finansowanych ze środków krajowych, jak i z budżetu UE. Miernikiem kursu polityki fiskalnej jest różnica między (i) potencjalnym wzrostem w perspektywie średnioterminowej a (ii) zmianą poziomu wydatków pierwotnych po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów oraz z uwzględnieniem wydatków finansowanych z bezzwrotnego wsparcia (dotacji) w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych.

([12]) Eurostat-Euro Indicators [Wskaźniki dotyczące euro, Eurostat], 22 kwietnia 2026 r.

([13]) Eurostat, wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych według klasyfikacji funkcji sektora instytucji rządowych i samorządowych (COFOG).

([14]) Definicja „wydatków na obronę" według NATO różni się od definicji „obrony narodowej" według klasyfikacji COFOG. Mogą ponadto występować różnice związane z czasem rejestracji wydatków, w szczególności wydatków na sprzęt wojskowy, ponieważ sprawozdawczość NATO opiera się na innych zasadach dotyczących czasu rejestracji niż rachunki narodowe.

(15) Unia nadal stoi w obliczu ryzyka zakłóceń w dostawach energii i dużej zmienności cen, spotęgowanego napięciami geopolitycznymi, które wpływają na światowe rynki ropy naftowej i gazu. Doświadczenia z kryzysu energetycznego w latach 2022–2023 pokazały, że szeroko zakrojone i nieukierunkowane środki wiążą się z dużymi kosztami fiskalnymi i są nieefektywne pod względem społecznym i gospodarczym. Od wybuchu wojny na Bliskim Wschodzie w lutym 2026 r. Niderlandy przyjęły środki polityki fiskalnej w celu złagodzenia wpływu wysokich cen energii na gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa ([15]). Obejmują one nadzwyczajny fundusz energetyczny mający na celu wsparcie gospodarstw domowych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji w płaceniu wysokich rachunków za energię zimą 2026–2027, stałe zwiększenie kwoty zwolnienia przysługującego podróżnym oraz ukierunkowane obniżki stawki podatku od pojazdów silnikowych dla samochodów dostawczych i samochodów ciężarowych na 2026 r. Według prognozy Komisji z wiosny 2026 r. koszty fiskalne tych środków wyniosą poniżej 0,1 % PKB w 2026 r.

(16) Według obliczeń Komisji wydatki netto w Niderlndach wzrosły o 7,2 % w 2025 r., a o 10,6 % w ujęciu łącznym w latach 2024 i 2025. Wzrost wydatków netto w 2025 r. przekracza maksymalną stopę wzrostu zaleconą przez Radę w styczniu 2025 r., stanowiąc odchylenie o 1,5 % PKB w ujęciu rocznym. Łącznie w latach 2024 i 2025 skumulowana stopa wzrostu wydatków netto również przekracza zalecaną maksymalną stopę wzrostu, stanowiąc odchylenie o 1,0 % PKB w ujęciu łącznym.

(17) Na podstawie obliczeń Komisji prognozuje się, że wydatki netto w Niderlandach wzrosną o 4,9 % w 2026 r. Prognozowany wzrost wydatków netto w 2026 r. przekracza maksymalną stopę wzrostu zaleconą przez Radę w 10 lipca 2026 r., stanowiąc odchylenie o 0,1 % PKB w ujęciu rocznym.

(18) W niderlandzkim systemie opodatkowania dochodów prywatnych niektóre aktywa ujmuje się inaczej niż pozostałe, co zakłóca alokację kapitału i decyzje gospodarcze. W szczególności odliczenia od podatku odsetek od kredytów hipotecznych – w połączeniu z niskim podatkiem od przypisanego umownie czynszu – sprawiają, że system podatkowy wyraźnie faworyzuje inwestowanie w nieruchomości mieszkalne, często finansowane długiem, kosztem inwestycji w akcje i obligacje. Ponadto preferencyjne traktowanie podatkowe obejmuje również składki emerytalne i udziały w spółkach zamkniętych, czyli spółkach, w których większość udziałów jest w posiadaniu jedynie kilku osób. Jednocześnie dochody gospodarstw domowych z oszczędności i inwestycji są opodatkowane według zakładanych, a nie rzeczywistych stóp zwrotu, co może prowadzić do nasilenia cykli koniunkturalnych, jeżeli stopy te nie odzwierciedlają faktycznych wyników. Rząd rozpoczął analizę możliwości przejścia na podatek od przyrostu wartości kapitału, potencjalnie do 2028 r. Wdrożenie reform ograniczających to nierówne traktowanie pod względem podatkowym – zarówno różnych rodzajów aktywów, jak i poszczególnych składników jednego rodzaju aktywów – zmniejszy możliwości arbitrażu podatkowego, zwiększy zdolność systemu podatkowego do działania jako automatyczny stabilizator, złagodzi nierówności gospodarcze i będzie sprzyjać efektywniejszej alokacji kapitału. Ze względu na rolę nierównego traktowania podatkowego w utrzymywaniu wysokiego zadłużenia gospodarstw domowych ograniczenie tego nierównego traktowania ma również znaczenie dla eliminowania zakłóceń równowagi makroekonomicznej.

([15]) Odzwierciedla to sytuację w dacie granicznej prognozy Komisji z wiosny 2026 r. (4 maja 2026 r.).

(19) Oprócz wymienionych powyżej bodźców podatkowych do zawyżenia cen na rynku mieszkaniowym przyczyniła się ograniczona elastyczność podaży nowych lokali mieszkalnych wobec silnego popytu wynikającego ze wzrostu liczby ludności oraz zmniejszania się gospodarstw domowych. Prognozuje się, że w 2025 r. niedobór mieszkań przekroczy 400 000 lokali mieszkalnych ([16]). Aby zwiększyć podaż mieszkań przez usunięcie najważniejszych przeszkód, które obecnie hamują budownictwo, rząd mógłby przyspieszyć swoje plany dotyczące usprawnienia procesów planowania i wydawania pozwoleń, które to procesy obecnie trwają średnio 6–7 lat, a także uprościć przepisy budowlane. Ponadto można by udostępnić więcej gruntów pod budowę nowych lokali mieszkalnych. Postępy hamuje również szereg innych wąskich gardeł, w tym niedobory siły roboczej oraz ograniczenia w budownictwie związane z nadmierną depozycją azotu i ograniczeniami przesyłowymi w sieci elektroenergetycznej. Zwiększenie podaży mieszkań ma znaczenie dla łagodzenia zakłóceń równowagi makroekonomicznej.

(20) Słabo rozwinięty prywatny rynek wynajmu w Niderlandach stanowi poważne wyzwanie pod względem przystępności cenowej i dostępności oraz zwiększa zagrożenie ubóstwem gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach. Chociaż niedawne środki z zakresu polityki, takie jak przedłużenie obowiązywania czynszów regulowanych, poprawiły sytuację niektórych najemców, przyczyniły się one również – wraz z wyższymi stopami procentowymi i zmianami podatkowymi – do kurczenia się zasobów na wynajem. Tendencja ta wynika ze sprzedaży nieruchomości przez wynajmujących osobom kupującym lokale na własne potrzeby, co jeszcze bardziej ogranicza dostępność najmu, podczas gdy czynsze za lokale powyżej pułapu cenowego wzrosły. Aby pobudzić wzrost w prywatnym sektorze wynajmu, można by zwiększyć atrakcyjność inwestycji na prywatnym rynku najmu dzięki lepszemu dostosowaniu czynszów regulowanych do wyceny nieruchomości, a jednocześnie uniknąć powrotu do nadmiernie wysokich czynszów. Takie wyważone dostosowanie mogłoby pomóc zarówno w zwiększeniu ogólnej podaży mieszkań, jak i w ograniczeniu zachęt do zaciągania kredytów hipotecznych na zakup domu, co z kolei sprzyjałoby złagodzeniu zakłóceń równowagi makroekonomicznej.

(21) Niderlandzki system opieki długoterminowej stoi w obliczu poważnych wyzwań związanych ze starzeniem się społeczeństwa, kosztowną opieką instytucjonalną i hojnymi świadczeniami dla osób niesamodzielnych. W porównaniu z większością państw członkowskich Niderlandy wypadają dobrze pod względem adekwatności, dostępności i jakości systemu opieki długoterminowej, a także wielkości siły roboczej w tej dziedzinie. System ten jednak w coraz większym stopniu wywiera presję na budżet państwa. W 2022 r. całkowite wydatki na opiekę długoterminową w Niderlandach wyniosły 3,8 % PKB, co było najwyższą wartością w UE, a zgodnie ze sprawozdaniem Komisji z 2024 r. na temat starzenia się społeczeństwa do 2070 r. mają wzrosnąć do 5,7 % PKB. Działania mające na celu rozwiązanie tego problemu mogłyby obejmować dostosowanie dopłat, tj. udziałów własnych pacjentów, do kosztów opieki, którą otrzymują w ramach różnego rodzaju świadczeń. System byłby bardziej racjonalny pod względem kosztów, gdyby pacjenci wybierali miejsce opieki w oparciu o swoje indywidualne potrzeby, a nie ze względu na możliwość zminimalizowania dopłat. Umowa koalicyjna przyszłego rządu obejmuje działania mające na celu poprawę opłacalności, w tym osiągnięcie w obecnej kadencji oszczędności strukturalnych w wysokości około 0,2 % PKB. Do obniżenia kosztów mogłyby również przyczynić się dodatkowe inwestycje w profilaktykę mające na celu opóźnienie pojawienia się potrzeby korzystania z opieki długoterminowej oraz dalsza poprawa świadczenia opieki środowiskowej. Ulepszenia te mogłyby zapewnić efektywniejszą alokację korzyści płynących z systemu bez uszczerbku dla szerokiego zakresu i wysokiej jakości tego systemu.

(22) Systematyczne, konkretne i terminowe angażowanie władz lokalnych i regionalnych, partnerów społecznych, społeczeństwa obywatelskiego i innych odpowiednich zainteresowanych stron pozostaje nieodzowne do zapewnienia szerokiego poczucia odpowiedzialności za pomyślne wdrażanie unijnych instrumentów finansowania, także w kontekście europejskiego semestru.

([16]) Na podstawie obliczeń i prognoz Komisji Europejskiej i JRC. Szczegółowe informacje przedstawiono w: Balouktsi i in. (2026), Housing investment needs in the EU [Potrzeby inwestycyjne w mieszkalnictwie w UE]. Sprawozdanie techniczne JRC 144419.

(23) Wdrażanie programów polityki spójności, które obejmują wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) oraz Funduszu Spójności (FS), przebiega w Niderlandach w tempie szybszym od średniego poziomu UE, zarówno pod względem wyboru projektów, jak i płatności. Ważne jest utrzymanie obecnej dynamiki, a jednocześnie zmaksymalizowanie wpływu inwestycji w terenie. Niderlandy podejmują już działania w ramach swoich programów polityki spójności, aby pobudzać konkurencyjność i wzrost. Konieczne jest zapewnienie szybkiej i skutecznej realizacji nowych inwestycji wskazanych przez Niderlandy w przeglądzie śródokresowym funduszy polityki spójności, w szczególności inwestycji związanych z pięcioma priorytetami określonymi w rozporządzeniu w sprawie przeglądu śródokresowego ([17]).

(24) Niderlandy mierzą się z kilkoma wyzwaniami, które dotyczą niewystarczających inwestycji w badania naukowe i innowacje oraz ograniczonego dostępu do finansowania dla przedsiębiorstw typu start-up i scale-up, dalszej zależności od paliw kopalnych przy jednoczesnym występowaniu wąskich gardeł w infrastrukturze sieci elektroenergetycznej, segmentacji rynku pracy, a także niedoborów siły roboczej i kwalifikacji, w tym niskiego poziomu umiejętności podstawowych i niewystarczającego uczestnictwa w dziedzinach STEM, zwłaszcza wśród grup niedostatecznie reprezentowanych.

(25) Niderlandzki ekosystem innowacji korzysta z solidnych warunków ramowych w zakresie badań naukowych i innowacji, ale intensywność publicznych nakładów na badania i rozwój pozostaje poniżej średniej dla UE, a intensywność prywatnych nakładów na badania i rozwój jest niższa niż w państwach UE osiągających najlepsze wyniki (Szwecja, Dania i Finlandia) oraz u światowych liderów innowacji, takich jak Stany Zjednoczone. Istnieje ryzyko dalszego spowolnienia postępów w badaniach i rozwoju, jeżeli luki te nie zostaną usunięte. Aby sprostać tym wyzwaniom, rząd Niderlandów zapowiedział plan działania na rzecz osiągnięcia do 2030 r. docelowego poziomu inwestycji w badania i rozwój wynoszącego 3 % PKB, obejmujący inicjatywy polityczne, takie jak utworzenie krajowej agencji ds. innowacji radykalnych, zmieniona polityka przemysłowa w kluczowych sektorach, takich jak półprzewodniki czy biotechnologia, oraz wspieranie regionalnych klastrów innowacyjnych. Wdrażanie tych środków pozostaje jednak nadal na wczesnym etapie. Zapewnienie spójności tych inicjatyw z istniejącą krajową strategią technologiczną ma zasadnicze znaczenie, aby uniknąć rozdrobnienia polityki i zmaksymalizować ich skuteczność. Zwiększenie publicznego wsparcia innowacji może pomóc we wzmocnieniu krajobrazu innowacji, pobudzeniu wzrostu wydajności i utrzymaniu przez Niderlandy pozycji europejskiego lidera innowacji.

(26) Mimo jednego z najgłębszych rynków kapitału wysokiego ryzyka w Unii Europejskiej niektóre niderlandzkie przedsiębiorstwa typu start-up i scale-up mają trudności z dostępem do finansowania. W szczególności przedsiębiorstwa typu start-up napotykają ograniczenia na etapie przedzalążkowym, a następnie mają trudności z pomyślnym zwiększeniem skali działalności. Niedobór kapitału wysokiego ryzyka na późnym etapie skłania innowacyjne niderlandzkie przedsiębiorstwa do poszukiwania finansowania za granicą lub przenoszenia tam działalności, co ogranicza zdolność Niderlandów do rozwijania przedsiębiorstw typu start-up w duże podmioty rynkowe. Wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw typu start-up i scale-up obejmowało dotychczas stosunkowo ograniczone zasoby finansowe i było niewystarczająco przewidywalne. Rząd Niderlandów zapowiedział utworzenie krajowej instytucji inwestycyjnej skupiającej się na przedsiębiorstwach typu start-up i scale-up, która to instytucja ma rozpocząć działalność w 2028 r. Kluczowe znaczenie będą jednak miały skuteczna realizacja i stałe monitorowanie. Jeżeli luka w finansowaniu nie zostanie usunięta, może utrudnić innowacje i osłabić długoterminową konkurencyjność, ponieważ przedsiębiorstwa typu start-up i scale-up zwykle osiągają wyższy wzrost wydajności niż inne nowe przedsiębiorstwa. Oprócz dostępu do finansowania ważną rolę we wspieraniu przedsiębiorstw typu start-up i scale-up odgrywa również ogólne otoczenie działalności gospodarczej. Złożoność regulacyjna, obciążenie administracyjne i niepewność ram podatkowych mogą ograniczać innowacyjność przedsiębiorstw i ich zdolność do zwiększania skali. Aby rozwiązać ten problem, Niderlandy mogłyby odnieść korzyści z szerszego wykorzystania instrumentów finansowych, takich jak gwarancje i struktury funduszy powierniczych, w celu uruchomienia kapitału i przyciągnięcia inwestorów instytucjonalnych. Krajowa instytucja inwestycyjna mogłaby również pomóc w zapewnieniu przewidywalności polityki i ograniczyć jej rozdrobnienie.

([17]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1914 z dnia 18 września 2025 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2021/1058 i (UE) 2021/1056 w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu sprostanie strategicznym wyzwaniom w kontekście przeglądu śródokresowego.

(27) Działalność innowacyjna w Niderlandach jest w dużym stopniu skoncentrowana w dużych przedsiębiorstwach o ugruntowanej pozycji – trzy największe przedsiębiorstwa odpowiadały w 2023 r. za około jedną czwartą całkowitych inwestycji w badania i rozwój, podczas gdy młode i małe przedsiębiorstwa wnoszą jedynie ograniczony wkład. Pomimo stosunkowo wysokiego poziomu cyfryzacji wśród niderlandzkich MŚP nadal istnieje znaczna luka między małymi i dużymi przedsiębiorstwami pod względem wdrażania zaawansowanych technologii, takich jak sztuczna inteligencja i przetwarzanie w chmurze. W rezultacie wzrost wydajności napędzany jest głównie przez przedsiębiorstwa o ugruntowanej pozycji, a dysproporcje między przedsiębiorstwami w tych samych sektorach się pogłębiają. Dalsza cyfryzacja i innowacje wśród MŚP stwarzają przestrzeń do wzrostu wydajności. Rząd niderlandzki zapowiedział zmianę systemu odliczeń podatkowych na badania i rozwój, aby go uprościć i rozszerzyć jego zakres, z zamiarem zachęcenia mniejszych i nowszych przedsiębiorstw do podejmowania działalności badawczo-rozwojowej. Aby skuteczniej sprostać tym wyzwaniom, Niderlandy mogłyby wdrożyć zestaw środków fiskalnych i pozafiskalnych, takich jak bony i dotacje na wdrażanie rozwiązań cyfrowych, bodźce podatkowe dotyczące inwestowania w zaawansowane technologie oraz dostosowane do potrzeb szkolenia służące rozwijaniu umiejętności cyfrowych, aby wspierać wdrażanie zaawansowanych technologii i wzmacniać zdolności innowacji, zwłaszcza wśród MŚP.

(28) Niderlandy nadal w dużym stopniu opierają się na paliwach kopalnych, chociaż udział odnawialnych źródeł energii w koszyku energii elektrycznej w tym państwie jest wyższy od średniej UE. O ile w 2024 r. wdrażanie odnawialnych źródeł energii przyspieszyło, w 2025 r. Niderlandy odnotowały w tym zakresie niewielkie postępy, częściowo z powodu przeciążenia sieci, rosnących kosztów łańcuchów dostaw morskiej energii wiatrowej oraz niższego od przewidywanego zapotrzebowania przemysłu na energię elektryczną. Jednocześnie ogólne zużycie energii końcowej (FEC) wzrosło w 2024 r. w porównaniu z 2023 r., co oznacza odwrócenie tendencji spadkowej obserwowanej od 2019 r., niezależnie od spadku FEC w sektorze mieszkaniowym. Sytuacja ta sprawia, że niderlandzka gospodarka jest podatna na zmiany cen na świecie, i utrudnia przejście na zieloną gospodarkę. Niderlandy muszą zatem dołożyć dodatkowych starań, aby zmniejszyć zależność od paliw kopalnych i poprawić efektywność energetyczną, m. in. budynków i procesów przemysłowych. Mogłoby to obejmować działania na rzecz ograniczenia ryzyka finansowego w sektorze morskiej energii wiatrowej w celu utrzymania atrakcyjności inwestycji w tej dziedzinie.

(29) Ograniczenia przesyłowe sieci elektroenergetycznej nadal się pogłębiają, co ma wpływ na obszary zarówno wiejskie, jak i miejskie, a także na sieci przesyłowe i dystrybucyjne. Utrudnia to przejście na czystą energię, ogranicza działalność gospodarczą i osłabia konkurencyjność Niderlandów. Problem ograniczeń przesyłowych w sieci jest rozwiązywany poprzez połączenie zwiększonych inwestycji w sieć i inicjatyw regulacyjnych, w tym nowej ustawy o energii. Pomimo tych środków ograniczenia przesyłowe w sieci nadal będą stanowić poważne wyzwanie w perspektywie krótko- i średnioterminowej, a zatem wymagać będą ciągłej uwagi i działań. Niderlandy mogłyby odnieść korzyści ze zwiększenia przepustowości swojej sieci przesyłowej i dystrybucyjnej, wdrożenia rozwiązań w zakresie elastycznej podaży energii elektrycznej i elastycznego popytu na nią oraz tworzenia zachęt do ich stosowania, maksymalizacji międzystrefowego handlu energią elektryczną w ramach istniejącej infrastruktury transgranicznej oraz dalszego uproszczenia procedur wydawania pozwoleń dotyczących sieci.

(30) Biorąc pod uwagę kluczową rolę kapitału ludzkiego w zwiększaniu konkurencyjności i strategicznej autonomii Unii, w 2026 r. Rada zaleciła państwom członkowskim podjęcie pilnych działań w celu sprostania wyzwaniom strukturalnym związanym z kapitałem ludzkim w dziedzinie umiejętności, kształcenia i szkolenia ograniczającym konkurencyjność. Zalecenia krajowe na 2026 r. skierowane do Niderlandów mogą przyczynić się do wdrożenia zalecenia Rady w sprawie kapitału ludzkiego w Unii.

(31) Nadmierny poziom depozycji azotu, wynikający głównie – ale nie wyłącznie – z intensywnej działalności sektora rolnego, pozostaje poważnym wyzwaniem środowiskowym, które ma wpływ na całą niderlandzką gospodarkę. Nadmierna depozycja azotu prowadzi do przeżyźnienia i zakwaszenia gleby i wód, a jednocześnie znacznie ogranicza wydawanie pozwoleń na działalność budowlaną. Problemem pozostaje również jakość wód powierzchniowych i gruntowych. Potrzebne jest wdrożenie konkretnych działań, aby strukturalnie rozwiązać problem nadmiernej depozycji azotu w sektorach emitujących i przyspieszyć przejście na rolnictwo zrównoważone, w tym rolnictwo ekologiczne. W szczególności Niderlandy mogłyby odnieść korzyści z przyjęcia praktyk rolniczych mających na celu ograniczenie zanieczyszczenia substancjami odżywczymi i pestycydami oraz emisji gazów cieplarnianych.

(32) Udział elastycznego zatrudnienia w rynku pracy, obejmującego zarówno pracowników zatrudnionych na podstawie umów o pracę na czas określony, jak i osoby samozatrudnione, utrzymuje się w Niderlandach na wysokim poziomie i wynosi 35,4 %, czyli znacznie powyżej średniej dla UE na poziomie 20,6 %. Chociaż pewien stopień elastyczności wspiera zdolność dostosowawczą gospodarki, powszechne stosowanie elastycznych umów o pracę pogłębiło segmentację rynku pracy (tj. podział rynku pracy na kategorie pracowników o różnych poziomach bezpieczeństwa zatrudnienia lub o odmiennym dostępie do świadczeń społecznych i innych świadczeń). Słabsze grupy społeczne, takie jak pracownicy o niższym poziomie umiejętności i osoby ze środowisk migracyjnych, odczuwają te skutki w nieproporcjonalnie dużym stopniu i często są narażone na niepewne zatrudnienie, w tym ograniczony dostęp do szkoleń i rozwoju, nieodpowiednią ochronę socjalną oraz ponoszą większe ryzyko ubóstwa pracujących i ryzyko wykluczenia społecznego. Wyzwania te nie tylko pogłębiają nierówności szans, lecz także osłabiają długoterminową wydajność. Aby zwiększyć ochronę i stworzyć bardziej równe warunki działania dla pracowników, rząd pracuje nad pakietem reform mających ograniczyć zachęty do samozatrudnienia i zatrudnienia na podstawie elastycznej umowy o pracę. Dlatego kluczowe znaczenie ma szybkie wdrożenie obowiązkowego ubezpieczenia od niezdolności do pracy dla osób samozatrudnionych oraz zapewnienie większego bezpieczeństwa zatrudnienia osobom pracującym na podstawie elastycznych umów o pracę.

(33) Niedobory siły roboczej i kwalifikacji nadal stanowią jedno z kluczowych wyzwań w Niderlandach i dotyczą sektorów związanych z dwojaką transformacją oraz z wyzwaniami społecznymi, takich jak opieka zdrowotna, edukacja, technologia i ICT. Niedobory siły roboczej nadal wynikają z czynników strukturalnych, takich jak wysokie zapotrzebowanie w sektorach o niskiej produktywności, brak podaży ze względu na niską średnią liczbę przepracowanych godzin, starzenie się społeczeństwa i powolny wzrost liczby pracowników. Utrzymujące się niedobory mogą co prawda stwarzać potencjalne zachęty do pracooszczędnych innowacji, ale grożą zahamowaniem wzrostu produktywności i konkurencyjności. Wskaźnik aktywności zawodowej w Niderlandach jest wysoki, ale nadal istnieje niewykorzystany potencjał siły roboczej wśród osób ze środowisk migracyjnych i pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy, w szczególności kobiet. Poprawa równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym przez lepszy dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i przyciąganie talentów w zawodach, w których utrzymują się niedobory, może przyczynić się do zwiększenia podaży pracy. Istnieją różne możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji, ale osoby znajdujące się na marginesie rynku pracy korzystają z nich jedynie w ograniczonym stopniu. W przypadku pracowników mobilnych i pracowników z zagranicy nadal utrzymują się wyzwania związane z jakością miejsc pracy i warunkami pracy, zwłaszcza w sektorach pracochłonnych, które opierają się na elastycznych formach zatrudnienia. Środki z zakresu polityki po stronie popytu mogłyby koncentrować się na eliminowaniu strukturalnych czynników sprzyjających pracochłonnym sektorom o niskiej produktywności, a jednocześnie wspierać sektory o wysokiej wartości dodanej i sektory powiązane z wyzwaniami społecznymi, takie jak edukacja, opieka zdrowotna oraz zielona i cyfrowa transformacja, oraz zachęcać do mobilności międzysektorowej.

(34) Spadek umiejętności podstawowych uczniów w Niderlandach stwarza ryzyko dla konkurencyjności gospodarki i wyników na rynku pracy. W ostatnim dziesięcioleciu liczba osób osiągających słabe wyniki w nauce gwałtownie wzrosła w dziedzinie matematyki, nauk przyrodniczych i czytania ze zrozumieniem. Równy dostęp do edukacji pozostaje wyzwaniem, ponieważ słabe wyniki w nauce są znacznie częstsze wśród uczniów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji niż wśród ich rówieśników. Niderlandy mogłyby zwiększyć ukierunkowane wsparcie dla szkół osiągających słabe wyniki, uczniów urodzonych za granicą oraz uczniów ze środowisk migracyjnych. Niedobory nauczycieli się zmniejszyły, ale pozostają znaczne i wpływają na efekty uczenia się uczniów. Aby zwiększyć atrakcyjność zawodu nauczyciela oraz pomóc w przyciąganiu i zatrzymywaniu nauczycieli, Niderlandy mogłyby poprawić warunki pracy i możliwości rozwoju kariery, m.in. przez zmniejszenie obciążeń administracyjnych nauczycieli oraz wspieranie bardziej zróżnicowanych ścieżek kariery.

(35) Niderlandy stoją w obliczu wyzwań strukturalnych związanych z rozwijaniem odpowiednio szerokiej bazy umiejętności STEM. Pomimo wysokiego poziomu uczestnictwa w kształceniu zawodowym i szkolnictwie wyższym odsetek absolwentów kierunków STEM i ICT pozostaje stosunkowo niski na obu poziomach kształcenia, co w coraz większym stopniu ogranicza wydajność. W rezultacie nadal występują niedobory w zawodach technicznych, zwłaszcza w sektorach takich jak budownictwo, energetyka i przetwórstwo przemysłowe, które mają kluczowe znaczenie dla zielonej i cyfrowej transformacji i w których zapotrzebowanie na specjalistyczne umiejętności nadal przekracza dostępną podaż tych umiejętności. Kobiety są nadal zdecydowanie niedostatecznie reprezentowane w dziedzinach STEM, natomiast uczniowie ze środowisk migracyjnych rzadziej wybierają ścieżki STEM i częściej osiągają słabe wyniki w zakresie umiejętności podstawowych. Różnice te wiążą się ze stereotypami płci i szerszymi nierównościami w edukacji, w tym z różnicami w wynikach i w dostępie do możliwości dla grup defaworyzowanych. Rozwiązanie tych problemów wymaga ukierunkowanych mechanizmów wsparcia oraz lepszego dostępu do poradnictwa zawodowego, aby zachęcić do szerszego udziału w ścieżkach STEM. Zwiększenie inkluzywności i atrakcyjności tych dziedzin ma zasadnicze znaczenie dla poszerzenia puli talentów, ograniczenia niedoborów kwalifikacji i zapewnienia, aby Niderlandy mogły reagować na zmieniające się potrzeby rynku pracy.

(36) W kontekście bliskich powiązań między gospodarkami państw członkowskich należących do strefy euro i ich wspólnego wkładu w funkcjonowanie unii gospodarczej i walutowej Rada zaleciła w 2026 r. państwom członkowskim będącym członkami strefy euro podjęcie działań, w tym poprzez ich RRP, w celu wdrożenia zalecenia dotyczącego polityki gospodarczej strefy euro na 2026 r. W przypadku Niderlandów zalecenie 1 ma pomóc we wdrożeniu pierwszego, drugiego, trzeciego i piątego zalecenia dotyczącego strefy euro, zalecenie 2 – we wdrożeniu czwartego zalecenia dotyczącego strefy euro, zalecenia 3 i 4 – we wdrożeniu siódmego zalecenia dotyczącego strefy euro, a zalecenie 5 – we wdrożeniu piątego zalecenia dotyczącego strefy euro,

NINIEJSZYM ZALECA Niderlandom podjęcie w latach 2026 i 2027 działań mających na celu:

1. Przestrzeganie maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto zaleconych przez Radę w dniu 10 lipca 2026 r.. Zwiększenie ogólnych wydatków na obronę i bezpieczeństwo oraz gotowości obronnej i w zakresie bezpieczeństwa, a jednocześnie zapewnienie stabilności długu i efektywności wydatków, a także stopniowe dostosowywanie budżetu w celu utrzymania strukturalnie wyższych wydatków na obronę. Zapewnienie, aby środki wprowadzane w celu złagodzenia skutków wzrostu cen energii miały charakter tymczasowy, były ukierunkowane na ochronę gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji lub zaspokojenie potrzeb przedsiębiorstw energochłonnych i utrzymywały zachęty do oszczędzania energii oraz aby koszty fiskalne tych środków były zgodne ze zobowiązaniami wynikającymi z ram fiskalnych UE. Ujednolicenie opodatkowania różnych rodzajów dochodów z majątku, w tym stopniowe wycofywanie możliwości odliczania od podatku odsetek od kredytu hipotecznego. Przyjęcie i wdrożenie środków mających na celu usunięcie przeszkód w budowie nowych lokali mieszkalnych przez uproszczenie procedur planowania i wydawania pozwoleń. Wspieranie rozwoju przystępnego cenowo prywatnego sektora wynajmu, w tym przez ponowne obliczenie czynszów regulowanych. Zajęcie się kwestią oczekiwanego wzrostu wydatków na opiekę długoterminową w związku ze starzeniem się społeczeństwa przez zracjonalizowanie systemu opieki długoterminowej pod względem kosztów.

2. Zapewnienie ciągłości reform i inwestycji realizowanych w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Utrzymanie tempa realizacji projektów w ramach programów polityki spójności, w stosownych przypadkach w oparciu o realokację środków na priorytety strategiczne i elastyczność uzgodnioną w kontekście śródokresowego przeglądu ram polityki spójności.

3. Zwiększenie intensywności publicznych i prywatnych badań i rozwoju poprzez ukierunkowanie wsparcia na inwestycje w kluczowe technologie strategiczne oraz regionalne ekosystemy innowacji. Wyeliminowanie luki w finansowaniu przedsiębiorstw typu start-up i scale-up, w tym przez zapewnienie zachęt przyciągających inwestorów instytucjonalnych. Wspieranie MŚP w innowacjach i przyjmowaniu nowych technologii.

4. Zmniejszenie ogólnej zależności od paliw kopalnych przez przyspieszenie wprowadzania odnawialnych źródeł energii i poprawę efektywności energetycznej, zwłaszcza w budynkach. Zmniejszenie ograniczeń przesyłowych w sieci elektroenergetycznej przez zwiększenie przepustowości sieci przesyłowej i dystrybucyjnej, wdrożenie rozwiązań w zakresie elastyczności, maksymalizację handlu międzystrefowego oraz dalsze uproszczenie procedur wydawania pozwoleń. Wdrożenie środków strukturalnych w celu skutecznego rozwiązania problemu nadmiernej depozycji azotu i pogorszenia jakości wody, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa zrównoważonego.

5. Przyjęcie i zrealizowanie działań na rzecz ograniczenia zachęt do korzystania z elastycznych umów o pracę lub umów o pracę na czas określony. Rozwiązanie problemu niedoboru siły roboczej i kwalifikacji, w tym przez spożytkowanie niedostatecznie wykorzystywanego potencjału siły roboczej oraz lepsze ukierunkowanie środków podnoszenia i zmiany kwalifikacji. Promowanie realokacji siły roboczej do sektorów o wysokiej wydajności i sektorów związanych z wyzwaniami społecznymi, przy jednoczesnej poprawie warunków pracy i życia pracowników mobilnych i pracowników z zagranicy. Poprawę umiejętności podstawowych uczniów, również przez zwiększenie atrakcyjności zawodu nauczyciela oraz zapewnienie dostosowanych środków wsparcia szkół znajdujących się w niekorzystnej sytuacji. Zwiększenie uczestnictwa w programach STEM.

Sporządzono w Brukseli dnia 10 lipca 2026 r.

W imieniu Rady

Przewodniczący

S. HARRIS